

Душко МИНОВСКИ

„
*Ni { t o za nas
bez nas*
„

За остварување на квалитетна љубов и задоволителна, квалитетна сексуалност внатре во брачниот однос, меѓу брачните партнери, потребна е не само одредена зрелост, способност и подготвеност за квалитетни односи, добра комуникација меѓу партнерите, туку и нешто друго што го нарекуваме избор на брачниот партнер. Тоа, исто така, е составен дел на засновање и на склучување на бракот. Денес бракот добива карактеристики на интерперсонална, емоционална и интимна заедница на двајца и неговиот квалитет и траење сè повеќе зависи, пред сè, од она што се случува внатре во еден брачен однос. Надворешните фактори сè помалку учествуваат во неговото одржување. Во таа смисла изборот на брачниот другар добива ново, поголемо значење.

Бракот како рамноправна заедница на слободни луѓе од различен пол би морала да биде на ист начин заснована, а тоа значи слободно, без притисоци од страна, одговорно, врз база на слободно и самостојно одлучување на оние кои во него влегуваат. Навистина, практиката не покажува секогаш така, слободата и самостојноста при тоа често се загрозени, а одговорното однесување многу пати и го нема. Изборот на брачниот другар не смее да ѝ биде препуштено на судбината, на случајот. Тоа би било не само неодговорно, туку и ризично. Тоа значи дека и бракот му се препушта на ризик и на случајност. Во една книга спротив една малку комична компарација дека луѓето постапуваат повеќе одговорно при купување чевли или, на пример, автомобил, отколку при изборот на идниот брачен другар. Кога купуваме автомобил се распрашуваме за неговата потрошувачка на бензинот, за големината на багажникот, за можноста за набавка на резервни делови, дури и длабоко размислуваме за бојата на автомобилот. Влегувајќи во брак често за партнерот знаеме помалку, отколку за автомобилот кој го купуваме. Најглавно е да се сакаме и партнерот да ни се допаѓа. При тоа се тешиме дека сè ќе биде добро, главно, ние да се сакаме.

Очигледно дека при ова бракот им го препуштаме на судбината, на случајот,

друг, без оглед на тоа колку тој ни го сака доброто или колку е "стручен" за таа работа. Тоа е само наша одлука која мораме исклучително сами да ја донесеме. Значи, изборот на брачниот другар можат да го извршат самите партнери во меѓусебно непосредно контактирање. Најправилна метода е "направи го тоа сам". Меѓутоа, тоа воопшто не е едноставно и лесно. Тоа е комплицирана работа која, повторно ќе нагласам, треба да ја извршат исклучително партнерите и нивно основно право е сами да одлучат дали ќе склучат брак и со кого тоа ќе го направат.

Не би можело таксативно или по некој редослед да се набројат факторите кои влијаат при изборот на брачниот другар, но факт е дека сите наши животни и егзистенцијално важни одлуки, а тука спаѓа и изборот на брачниот другар, ги донесуваме под големо влијание на нашето минато и доживувањата во детството, за што ние не сме сосема свесни, а сметаме дека сè во животот правиме логично и разумно. Тоа влијание на потиснатото и заборавено минато, кое меѓутоа живее во внатрешноста на нашата личност го претставува она несвесното, кое влијае на нашата сегашност, па и нашите одлуки во неа.

Токму ова ја комплицира проблематиката на изборот на брачниот другар и на некој начин ги ограничува слободата

ИЗБОР НА БРАЧ

Изборот на идниот брачен другар е многу комплициран и комплексен феномен, кој често бега од нашата контрола како и на логиката и на рационалното мислење. Тој престанува да биде пресуден за квалитетот на идниот брак ако постои заедничка подготвеност за активно учество во одржувањето на квалитетен однос, негувањето на отворена и јасна комуникација, како и настојување да се препознаат внатрешните, често не до крај свесни мотиви и потреби кои секој од партнерите ги носи во брачната заедница. Бракот, самиот по себе, нема да го реши тоа. Тоа мораат да го направат брачните другари. Подготвеноста за тоа е поважна и од најдобриот и најадекватен избор на брачниот другар.

што никако не може да биде основа на добар и квалитетен брак.

Изборот на брачниот другар не би смеело, не би требало туку не би смеело, да им биде препуштен на други луѓе околу нас, без оглед на тоа дали тоа се нашите родители, пријатели, роднини, па и "стручњаци" (разни советници и посредници). Треба да сме свесни дека во бракот ќе живееме ние, а не тие. Резултатите од таквиот избор ќе ги почувствуваме ние, на сопствената кожа, а не тие. Порано тоа беше вообичаен начин на склучување брак, а некаде и денес на ист таков начин се влегува во брачна заедница. Изборот на брачниот другар треба да биде сериозна животна одлука, која не може и не смее да му се препушти на

и рационалноста на таа постапка.

Понатаму, ако се потсетиме за сè она што зборувавме за вљубеноста, за тоа дека при вљубеностот отсуствува реалното мислење, дека субјективно се оценува партнерот т.е. не сме свесни за неговите мани, а ги преувеличуваме добрите особини итн. а изборот на брачниот другар обично се одвива токму во оваа фаза на вљубеност, очигледно е дека тој избор не е извршен во соодветни услови. Токму во вљубеноста таа несвесна компонента, за која зборував пред малку, е многу силно присутна и активна. Сè ова нè наведува на заклучок дека изборот на брачниот другар, во овие опишани околности, не одговара на сериозноста и на далекусежноста на одлуката која се носи.

Меѓутоа, треба да истакнам дека не би требало изборот на брачниот другар да се смета за пресуден и за одлучувачки фактор за успешноста на една брачна заедница или, пак, да одлучува за натамошниот тек на еден брак. Тоа вреди само тогаш ако бракот се смета за нешто на кое не треба да се работи и нешто што само од себе се развива. Треба да се земе предвид дека бракот е развоен процес на кој треба активно да работат и двата брачни другари од почетокот до крајот. Тој треба да се одржува. Ако тоа не се прави тогаш навистина за неговиот тек одлучува исклучително само изборот на брачниот партнер. И друго, без оглед дали е направен соодветен избор или не, дали почетокот е добар или лош, бракот треба се сфати како предизвик, како шанса, која може но не мора да се искористи,

од која може да се извлече максимум како за себе така и за брачната заедница воопшто.

Од ова што досега е кажано, дали би можело да се даде теоретска основа за тоа како младите да се подготвуваат за таа, за нив, многу важна и животна одлука?

Како прво, кај изборот на брачниот другар не е единствено важно кој сме го избрале туку дали сме подготвени со него да почнеме да развиваме и да одржуваме еден квалитетен однос, а тоа значи однос на кој и двајцата ќе работиме, кој и двајцата ќе го усовршуваме, кој нема да го запоставиме. Проблемот не е во тоа дали и двајцата моментно си одговараме еден на друг, туку дали сме подготвени активно да работиме на постојано меѓусебно прилагодување. Токму таа подготвеност за одржување на квалитетен однос е нај-

важната компонента и на квалитетниот избор на брачниот другар.

Понатаму, со самото определување за одреден партнер треба да се почне и да се усовршува една отворена меѓусебна комуникација. Бракот е долгорочен однос меѓу двајца и со себе нужно носи проблеми, конфликти, различни мислења и несогласувања. Бракот во кој сè ова го нема е мртов брак. Ова го покажа и едно анкетаирање во САД, кое браковите ги подели на несреќни, просечно среќни и среќни. Кај тие што спаѓаа во првата поделба имаше најмалку, кај оние во втората нешто повеќе, а тие кои влегле во третата поделба се соочувале со најмногу проблеми, конфликти и кавги. Она по што сите се разликуваа беше начинот на решавање на проблемите. Значи, она што ги правело среќни или несреќни зависело од квалитетот на меѓусебната комуникација. Значи, со оној кој го избравме треба да знаеме да разговараме, да комуницираме и да знаеме заеднички да ги решаваме проблемите. За бракот не е доволно младите само да се сакаат. Многу е поважно да знаат меѓусебно да комуницираат, да разговараат.

Исто така, при изборот на брачниот другар и при склучувањето на бракот многу е важно да има отворени и искрени изјаснувања во врска со меѓусебните очекувања и потреби внатре во идниот брачен однос. При тоа е важно да постои подготвеност за отворена и чесна меѓусебна игра, со отворени карти, без страв од откривање на "слабите страни", без заткулисни и притаени стварни мотиви за влегување во брачната заедница и без желба за еднострана победа над брачниот партнер. Уште на самиот почеток треба за тоа отворено да се разговара. Само така може да се спречи претворање на бракот во меѓусебно искористување, злоупотребување, експлоатирање, што нужно води кон фрустрираност и незадоволство, било на едниот или на двата брачни другари.

Понатаму, секој партнер во бракот го внесува своето недовршено и конфликтно минато, кое се испреплетува во брачната сегашност и го оптоварува нивниот меѓусебен однос. И за тоа треба уште на почетокот да се разговара, да се препознава и да се решава, а не да се потиснува. А сè ова спаѓа во работењето за одржување на добар брачен однос.

На крај можеме да заклучиме дека изборот на идниот брачен другар е многу комплициран и комплексен феномен, кој често бега од нашата контрола како и на логиката и рационалното мислење. Тој престанува да биде пресуден за квалитетот на идниот брак ако постои заедничка подготвеност за активно учество во одржувањето на квалитетен однос, негувањето на отворена и јасна комуникација, како и настојување да се препознаат внатрешните, често не до крај свесни мотиви и потреби кои секој од партнерите ги носи во брачната заедница. Бракот, самиот по себе, нема да го реши тоа. Тоа мораат да го направат брачните другари. Подготвеноста за тоа е поважна и од најдобриот и најадекватен избор на брачниот другар.

Една малку комична компарација: луѓето постапуваат повеќе одговорно при купување чевли или, на пример, автомобил, отколку при изборот на идниот брачен другар. Кога купуваме автомобил се распрашуваме за неговата потрошувачка на бензин, за големината на багажникот, за можноста за набавка на резервни делови, дури и длабоко размислуваме за бојата на автомобилот. Влегувајќи во брак често за партнерот знаеме помалку, отколку за автомобилот кој го купуваме.

НИОТ ПАРТНЕР

